

Position paper

Territoriale Leveringsbeperkingen (TLB's)

Naar één interne markt voor iedereen

De Europese interne markt viert dit jaar haar dertigjarig bestaan en is het fundament van de Europese Unie. Met de interne markt wordt een gemeenschappelijke markt (binnen de Europese Unie) bedoeld, waarin vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen wordt verzekerd. Europese burgers kunnen binnen deze interne markt vrij wonen, werken, studeren en zakendoen. Nederland profiteert als handelsland fors van de interne markt. Er is de afgelopen decennia al veel bereikt, maar toch is er nog geen sprake van een interne markt voor iedereen.

We hebben namelijk nog steeds te maken met **territoriale leveringsbeperkingen (TLB's)**: een werkwijze waarbij grote producenten de mogelijkheden van detailhandelaren om goederen en diensten uit verschillende lidstaten te betrekken beperken op basis van geografische locatie of vestigingsplaats. Territoriale leveringsbeperkingen ondermijnen hiermee de principes van de Europese interne markt. Fabrikanten onderwerpen retailers hiermee aan inkooprestricties. Voor de Europese consument betekent dit hogere prijzen en minder keuze. Dit is natuurlijk niet de gewenste situatie.

Uit onderzoek van de Europese Commissie¹ blijkt dat territoriale leveringsbeperkingen ervoor zorgen dat Europese consumenten **minstens €14 miljard te veel betalen aan hun boodschappen**. Hierbij is vooral gekeken naar een aantal food-categorieën. Dit bedrag is nóg hoger als je de non-food retail meeneemt. Dat is onverantwoord in een tijd waarin het kostenpeil van levensonderhoud een groeiende uitdaging vormt voor velen. Het CBL roept daarom op om zo snel mogelijk maatregelen te nemen om territoriale leveringsbeperkingen uit te bannen en een interne markt voor iedereen te realiseren.

Retailers worden beperkt in vrij ondernemerschap, consument de dupe

De kern van territoriale leveringsbeperkingen (vanaf nu: TLB's) is dat A-merkproducenten retailers beperken in vrij ondernemerschap en daarmee consumenten de vruchten van de interne markt ontzeggen. Door TLB's kunnen retailers niet vrij inkopen binnen de interne markt, waardoor consumenten binnen de Europese Unie onnodig hogere prijzen betalen dan in landen buiten de EU voor dagelijkse producten. In sommige gevallen zijn producten hierdoor zelfs helemaal niet verkrijgbaar.

Fabrikanten eisen dat retailers producten, die uniform zijn in heel Europa, importeren bij de verkoopvestiging van de producent in het land waar de retailer zelf gevestigd is. Het wordt retailers belemmerd om hetzelfde product in te kopen bij het voordeligste punt binnen de interne markt (parallelimport). Retailers met vestigingen in meerdere lidstaten stuiten op strenge beperkingen voor centrale inkoop bij de fabrikant. Als retailers zich niet conformeren aan het 'lokale aankoop voor lokale doorverkoop' beleid van grote fabrikanten, verliezen ze hun inkoopmogelijkheid. Fabrikanten koppelen bovendien kortingen en promotiegelden voor retailers aan de naleving van hun beleid, waardoor ze parallelimport bewust onaantrekkelijk maken.

¹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/831c7de4-2a1e-11eb-9d7e-01aa75ed71a1/language-en>

Fabrikanten passen regelmatig etiketten, volumes en vormgeving van producten per land aan om grensoverschrijdende aankopen te hinderen. Deze aanpassingen, specifiek ontworpen voor de interne markt, creëren verwarring bij consumenten en schaden de retail. Dit is ook nog eens onnodig: winkels kunnen vaak hun eigen merkproducten maken die in meerdere EU-landen verkocht kunnen worden. Er is geen reden om voor elk EU-land een ander product te maken. De Europese consument is hiervan de dupe.

Fabrikanten verdedigen tevergeefs deze handelsbeperkingen in de EU met argumenten zoals lokale kosten en belastingverschillen tussen lidstaten. Maar zelfs met die factoren in het achterhoofd blijven er grote, onverklaarde prijsverschillen over. Die verschillen komen uiteindelijk door territoriale leveringsbeperkingen, en dat gaat recht tegen de regels van de interne markt in.

Oproep aan Brussel: verbied territoriale leveringsbeperkingen

TLB's moeten worden verboden op Europees niveau. Nationale overheden kunnen TLB's tegengaan door etiketteringseisen te versoepelen, waardoor ze de import van producten uit andere EU-lidstaten vergemakkelijken. Daarnaast kan er op Benelux-niveau worden samengewerkt om handelsbelemmeringen weg te nemen. Het CBL oppert de volgende oplossingsrichtingen:

Een B2B Geoblocking Verordening: Naar analogie van de Business-to-Consumer (B2C) Geoblocking Verordening, kan een Business-to-Business (B2B) Geoblocking Verordening de consument veel voordeel bieden. Deze verordening zou discriminatie door grote fabrikanten op basis van de vestigingsplaats van de detailhandelaar in de interne markt verbieden en het vrije verkeer van goederen en concurrentie garanderen.

Harmonisatie van etikettering: Door het verplicht maken van 'EU-proof' etiketten, die voldoen aan eisen van alle EU-lidstaten, wordt het voor bedrijven eenvoudiger om hun producten in heel de EU te verkopen. Lokale taaleisen kunnen overbodig worden als consumenten productinformatie in hun moedertaal kunnen verkrijgen via de website of app van de retailer. Dit kan bijvoorbeeld door QR-codes of andere innovatieve vormen van communicatie, die consumenten direct naar de relevante informatie doorverwijzen.

Maak de belofte van de interne markt waar

Territoriale leveringsbeperkingen zijn het bewijs dat de Europese interne markt na dertig jaar nog niet volledig functioneert. Dit is simpelweg niet meer uit te leggen. TLB's beperken de vrije handel tussen EU-lidstaten en benadelen de consument. De argumenten die fabrikanten aandragen om TLB's te verdedigen, zijn ongegrond. De consument zit uiteindelijk opgescheept met hogere kosten en minder keuze in het aanbod.

Nederland moet als stichter en drijvende kracht achter de Europese eenwording pal achter de principes van de interne markt staan en in Brussel pleiten voor actie en Europese wetgeving om geoblocking tegen te gaan en etiketteringseisen te harmoniseren. Het CBL roept de Nederlandse overheid op om zich hiervoor hard te maken bij de Europese Commissie. Tegelijkertijd is het noodzakelijk dat de Europese Commissie streng handhaaft op territoriale leveringsbeperkingen door het instellen van een B2B Geoblocking Verordening.

Nederland kan zelf het goede voorbeeld geven door onnodige handelsbelemmeringen op nationaal niveau weg te nemen. Het wegnemen van TLB's op Europees niveau zou de kroon op de interne markt zijn. De tijd is hier – na dertig jaar – meer dan rijp voor. Pas dan kunnen we van één interne markt voor iedereen spreken.

Bij het CBL zijn aangesloten:

Albert Heijn | Aldi | Bidfood | Boni Markten | Boon Food Group | Coop Supermarkten | Dekamarkt | Dirk van den Broek | Hoogvliet | Jan Linders | Jumbo Supermarkten | De Kweker | Lekkerland | Lidl Nederland | Makro Nederland | Nettorama | NS Stations Retail Bedrijf | PLUS Retail | Poiesz Supermarkten | Sligro | Spar | Vakcentrum | Groothandel in Levensmiddelen Van Tol | Vomar Voordeelmarkt

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met

Wessel Luken (adviseur Public Affairs)

wessel.luken@cbl.nl →